

Inspiratie methodieken belevingsonderzoek

Inhoud

1. Bouw je droomplein (Turnhout)	2
2. De boom (Geraardsbergen).....	4
3. Droomhuismethodiek (Pelt).....	6
4. Fietsplan (Mechelen).....	10
5. Gesprekken met kinderen en jongeren op pleintjes (Laarne).....	12
6. Het Kenmerkenspel (Roeselare).....	14
7. Klasgesprekken a.d.h.v. beelden en foto's (Poperinge).....	18
8. Kwisthetwespel (Laarne).....	20
9. Mayor @ Your Town (Gent).....	22
10. Observatiewandeling met kleuters (Oudsbergen)	24
11. Online bevraging European Youth Capital (Gent)	26
12. Ontwerp de ideale stad (Kortrijk)	28
13. Poppenkast (Laarne)	30
14. Praatplaatjes (Oudsbergen)	32
15. Stemrecht 16+ (Gent)	34
16. Thuis in't Stadhuis (Gent).....	36
17. Twister (Pelt).....	38
18. Virtuele busrit: de speeltoer (Laarne).....	41

1. Bouw je droomplein (Turnhout)

Toelichting methodiek

Doel

- Peilen naar het gebruik en de beleving van de speel- en ontmoetingsruimte in de buurt of in de stad
- Inzicht verwerven in wat kwalitatieve speel- en ontmoetingsruimte voor kinderen betekent

Verloop en aanpak

1. Gebruik/beleving bestaande speel- en ontmoetingsruimte

Waar spelen de kinderen in hun buurt/in de stad of ontmoeten zij hun vriendjes? Hoe zijn deze plekken ingericht? Welke spelletjes spelen zij er? Hoe verplaatsen zij zich naar deze plekken? Wat vinden zij leuk/niet-leuk? Wat missen zij? ...

2. Brainstormen

De kinderen bouwen samen hun ideale plein, dus dream big!

De kinderen denken na over:

- Grond: gras, heuvels, zand, water, verhard...
- Spel: speeltoestellen, sport, speelnatuur...
- Groen: bomen, struiken, bloemen...
- Diverse inrichting: banken, vuilbakken, beschutting, leeftijdsgericht...

De kinderen noteren hun voorstellen op post-its. Ter inspiratie kan je verwijzen naar de uitkomst van de vorige oefening en/of pictoplay of andere referentiebeelden. Je rangschikt de post-its volgens thema: grond-, sport-, spel-, groen- en andere inrichting. Nadien hakken de kinderen knopen door en bepalen zij wat waar komt door de post-its op de isolatieplaat plakken.

3. Knutselen

De kinderen gaan aan de slag met het beschikbare materiaal: isolatieplaat, zand, gras, klei, satéstokjes, takjes, mos, touw, ijzerdraad, gekleurd papier, lijm, scharen, stiften...

4. Filmpje

Je maakt samen met de kinderen een filmpje waarin zij hun ideale plein presenteren. Ze lichten niet enkel hun keuzes toe, maar ook waarom zij die keuzes hebben gemaakt.

Gemiddelde duur

2 uur

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

8-12 jaar

Voor welke thema werd de methodiek gebruikt?

Publieke ruimte, in mindere mate: mobiliteit en veiligheid

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Een context waarin je gedurende twee uur met een vast groepje kan werken.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- Zorg ervoor dat er voldoende materiaal ter beschikking is: des te meer, des te liever;

- Zorg voor begeleiding die vertrouwd is met het thema publieke ruimte om tijdens het brainstorm- en bouwproces gericht door te vragen;
- Zorg ook voor begeleiders die groepsprocessen kunnen faciliteren;
- Groepjes van 3 à 5 kinderen zijn ideaal;
- Indien nodig, zorg voor vervoer om de maquettes veilig te verplaatsen.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Via een speelse methodiek kom je te weten waar de kinderen belang aan hechten als het over de inrichting van de publieke ruimte gaat;
- Kinderen vinden het leuk om de handen uit de mouwen te steken;
- Kinderen zijn fier op hun knutselwerk;
- De locaties (kinderopvang, speelpleinwerking...) waren ook enthousiast over deze 'activiteit';
- Je hebt iets visueel (zowel maquette als filmpje) dat je achteraf kan tonen.

Minpunten

- Je hebt veel materiaal nodig, dat regelmatig moet worden aangevuld;
- Er is veel opruimwerk (voorzie tijd om samen met de kinderen op te ruimen);
- Kinderen willen zo snel mogelijk aan de slag met het materiaal (leg het materiaal nog even aan de kant bij de verkennende en brainstormsessie)

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Bouw een 'proefsessie' in.

2. De boom (Geraardsbergen)

Toelichting methodiek

Doel

Out of the box denken om zoveel mogelijk ideeën te kunnen verzamelen rond een thema of vraag.

Verloop en aanpak

1. De deelnemers vertrekken vanuit een woord. Dit is de stam van de boom.
2. De boom heeft vier takken. In iedere tak wordt een associatie op het woord uit de stam geschreven.
3. Iedere tak heeft vijf vertakkingen. De deelnemers associëren op het woord uit een tak (en 'vergeten' het woord dat in de stam van de boom staat).
4. Zo kan de boom blijven vertakken. Er kunnen ook bladeren, bloemen of vruchten aan de boom groeien.

Gemiddelde duur

15 minuutjes voor de methodiek zelf en dan nadien nog ruimte voorzien voor terugkoppeling.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Voor iedereen vanaf 16 jaar ongeveer. Ook wanneer je met volwassenen (bv. binnen focusgroepen) wil praten over kindvriendelijkheid, kan je de methodiek gebruiken.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Wij hebben gebruikt voor de vraag 'Hoe kunnen we participatie van kinderen en jongeren verhogen in onze stad?'

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Op school. Wij hebben de methodiek ook gebruikt met focusgroepen van medewerkers van de stad en welzijnsdiensten.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Doe deze methodiek in kleinere groepjes. Voorzie ruimte voor terugkoppeling.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Er is weinig voorbereiding nodig.

Minpunten

- Je hebt een goede groep nodig die echt bereid is mee na te denken.
- Kan zijn dat er niet zo heel veel uitkomt als de groep weinig weet.
- Deze methodiek vraagt veel van de deelnemers.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Maak je groep niet te groot.
- Specificeer je vraag of thema goed en duidelijk.
- Creëer een leuke en open sfeer vooraleer aan de methodiek aan de slag te gaan.

3. Droomhuismethodiek (Pelt)

Toelichting methodiek

Doel

Ons oorspronkelijke doel van de methodiek was: zicht krijgen op de woonomstandigheden/woonomgeving/woonBELEVING van kinderen. Omdat die omstandigheden soms niet allergunstig zijn zochten we een manier om dit op een 'veilige' manier te bevragen. Zo kwamen we op de 'droomhuismethodiek'. We vragen de kinderen om hun droomhuis te tekenen en daarover te vertellen, maar ondertussen leggen we continu de link naar hun huidige woning ('Is dat in jouw huis nu ook zo?') waardoor we over hun echte woning en hoe zij die beleven van alles te weten komen. Bijkomend bleek dat er een grote link "wonen – welzijn" is, en je dus ook een groot zicht krijgt op het welzijn van deze kinderen.

Verloop en aanpak

Je geeft het kind een blad papier en je vraagt om zijn of haar droomhuis te tekenen. Daarna ga je in gesprek met dit kind over wat je ziet (wauw, zo groot of een glijbaan of een huis in de vorm van een voetbal (= > link leggen naar sport(verenigingen) ed.) ...). Je vraagt daarbij ook telkens naar hun reële woonsituatie ("Heb je in jouw huis ook zo'n grote tuin?") en naar wat ze daarvan vinden: waarom ze iets wel of niet willen, waarom ze iets jammer vinden, ... Continu doorvragen en wisselen tussen het droomhuis en hun echte thuis levert heel bruikbare informatie op.

Als je met 2 bent: bij de ene collega tekenen de kinderen eerst hun droomhuis (dat kan eventueel allemaal samen in groepsverband, maar toch tekent dan iedereen zijn of haar eigen huis), en daarna komen ze 1 voor 1 bij de andere collega om te komen vertellen over het droomhuis. Dit is bijvoorbeeld handig als je de methodiek gebruikt bij een jeugdvereniging.

Gemiddelde duur

Dit is afhankelijk van kind tot kind. Dit kan gaan van 5 minuten tot 20 minuten per kind. Hoe moeilijker de thuissituatie, hoe langer zo'n gesprek doorgaans duurt.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Geschikt voor alle kinderen, maar werkt het best bij kinderen uit meer kwetsbare wijken of situaties.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

De methodiek werd gebruikt om meer te weten te komen over de woonsituatie van de kinderen, maar gaf bijkomend een heel goed beeld van het 'welzijn' van deze kinderen. De link wonen – welzijn is namelijk heel sterk...

In welke context is de methodiek bruikbaar?

De methodiek is best bruikbaar in een 1-op-1-setting, zodat je de kans hebt om effectief een gesprek aan te gaan met 1 kind. Aangezien ze hun droomhuis moeten tekenen, is het gemakkelijk als er een tafel aanwezig is. Het kan ook op een bankje op een speelplein.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Er kan gevoelige informatie naar boven komen bij kinderen waarvan de woonomstandigheden niet ideaal zijn... Door over hun woning te spreken, kunnen ook onderlinge verhoudingen in het gezin (ruzie, alcoholisme...) te sprake komen. Dus privacy is gewenst.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- De kinderen vinden het superleuk, want ze mogen hun "droom"huis tekenen;
- Terwijl zij denken dat je enkel over het droomhuis praat, kan je ook heel gemakkelijk de vergelijking maken met hun 'echte' huis en kom je op die manier 'onopvallend' (en veilig voor de kinderen) toch veel te weten;
- Bijna geen voorbereiding nodig, enkel goed nadenken over de vragen die je stelt om dieper in te gaan op hetgeen zij vertellen.

Minpunten

- Voor kinderen die heel gelukkig zijn, fijne ouders, een grote tuin, veel ruimte voor zichzelf... hebben is dit een leuke methodiek, maar je haalt minder uit de gesprekken (behalve dan de wetenschap dat die kinderen gelukkig zijn, en dat op zich is natuurlijk al een heel fijne vaststelling);
- Als je niet verder doorvraagt, dan haal je er niet meer uit dan prinsessenkastelen en huizen met glijbanen. De kunst is om gepast door te vragen en onopvallend de link te leggen met hun huidige huis en hoe het daar is.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

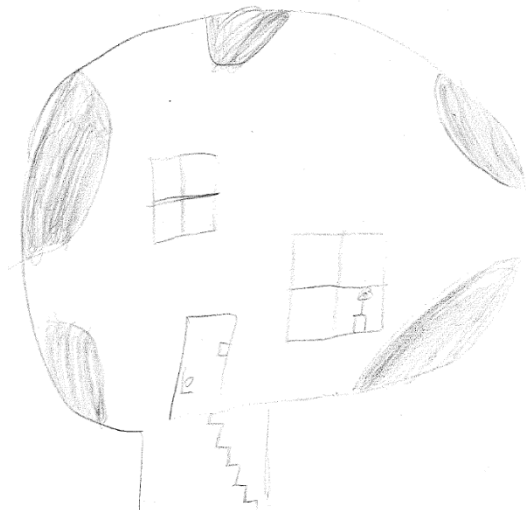
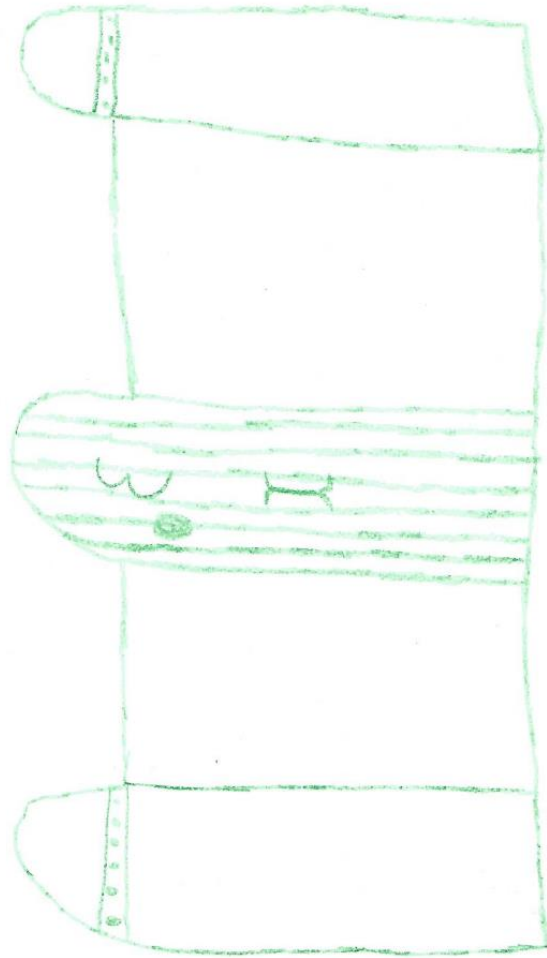
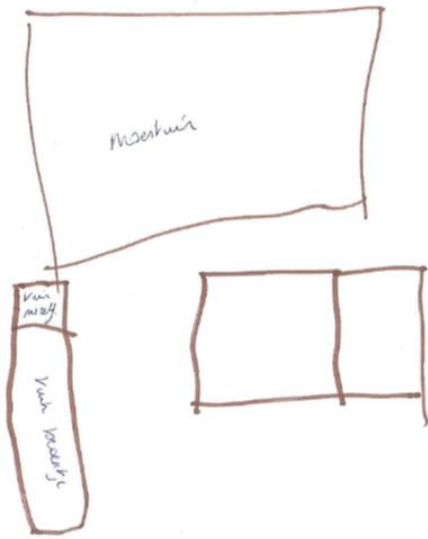
- Hou het heel luchtig en in het begin heel gefocust op hun 'droom'. Hun fantasie begint dan helemaal op hol te slaan. Noteer goed wat ze allemaal vertellen want je haalt er zeker veel uit, als je de juiste vragen stelt om dieper door te vragen.
- Bevraag dingen zoals ruimte voor zichzelf, buitenruimte (spelen, is er een tuin?), maar ook binnenruimte (eigen kamer? Plekje voor zichzelf? Kunnen ze ergens tot rust komen?),... Grote living? Samen TV kijken?...
- Ook spelen op straat/buiten: kan/mag dat (nu?). Komen er vaak mensen over de vloer? Eten ze samen? Waar(om niet)?

Het ene kind tekent heel uitgebreid (en lang) zijn of haar droomhuis; een ander kind tekent een paar vierkantjes, maar daar zit zo een groot verhaal achter.

De jongen die de eerste tekening hieronder maakte, tekende een grote buitenruimte voor zijn broertje, en slechts een piepkleine ruimte voor zichzelf en een hele grote moestuin voor zijn mama die zich niet goed voelde, altijd boos was en veel weende. De rechthoek eronder was eerst 1 geheel (het huis), maar bij nader inzien verdeelde hij die rechthoek toen in 2 delen om zo de woning te halveren, waardoor zijn mama minder poetswerk zou hebben, en zich hopelijk beter zou voelen, en daardoor ook tijd en zin zou hebben om met hem en zijn broertje te spelen.

Dit was het enige kind dat met een leeg blad (en dus geen groot droomhuis) voor me zat. Ik zei hem toen dat dat helemaal niet erg was, dat hij ook gewoon over zijn droomhuis mocht vertellen. Hij moest van mij helemaal niets tekenen als hij dat niet wilde. Uiteindelijk tekende hij tijdens het vertellen dus dit.

Maar ook andere kinderen tekenden soms heel schetsmatig of net heel in het detail: alles kan en alles mag!!

4. Fietsplan (Mechelen)

Toelichting methodiek

Doel

Ontdekken hoe de kinderen de stad beleven te voet en met de fiets. Waar is verbetering mogelijk en nodig en waar verplaatsen ze zich graag en waarom?

Verloop en aanpak

Met pionnen, een legende en een groot plan van de stad en ruime omgeving (inclusief dorpen) laat je kinderen aangeven waar ze zich vaak verplaatsen, zich niet veilig voelen op de fiets, waar volgens hen een fietspad moet komen... en ga je hierover met hen in gesprek.

Gemiddelde duur

In groepjes van 5 ongeveer 15 minuten per groep. Kan zeker geen kwaad om hier meer tijd voor te voorzien

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Derde graad lager en secundair.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Mobiliteit, fietsstad, fietsveiligheid.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Kan in meerdere contexten, wij hebben het enkel in schoolcontext geprobeerd. Het gesprek moet wel actief begeleid en vooral goed nototeerd kunnen worden.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Ieder keert voor zijn/haar eigen deur. Vooral negatieve punten komen naar boven. Interessant om op voorhand de juiste diensten in te lichten over deze bevraging zodat er achteraf effectief iets mee gebeurt.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- De meeste kinderen zijn heel gemotiveerd om hieraan deel te nemen omdat ze graag hun zegje doen over hun dagdagelijkse ervaringen.

Minpunten

- Jonge kindjes kunnen zich nog niet oriënteren op een kaart;
- Sommigen fietsen op plekken die niet op de kaart staan.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Zorg voor een goed verslag;
- Neem foto's van de geplaatste pionnen;
- Werk op voorhand voor draagvlak om rond het thema ook effectief te gaan werken.

5. Gesprekken met kinderen en jongeren op pleintjes (Laarne)

Toelichting methodiek

Doel

Kinderen en jongeren gericht aanspreken op de expertise die ze hebben in en over hun leefwereld door ze te gaan op zoek naar de plekken die voor hen betekenisvol zijn.

Verloop en aanpak

Op woensdagnamiddagen gingen we langs op de speelterreintjes in Laarne en Kalken. We spraken de jongeren en kinderen aan en vroegen of we hen een paar vragen mochten stellen.

De volgende vragen werden bijna altijd gesteld:

- Als je iets zou kunnen veranderen aan deze plek wat zou dat dan zijn?
- Kom je hier vaak of ga je ook naar andere speelterreinen in de gemeente?
- Op welke manier spreek jij af met je vrienden?
- Als jij iets zou organiseren voor je leeftijdsgenoten, hoe zou je hen dat laten weten?

Gemiddelde duur

De gesprekken duurden tussen de 3 en 5 minuten per kind of jongere.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Tijdens deze gesprekken bereikten we kinderen en jongeren tussen 8 en 18 jaar.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Communicatie, participatie en co-creatie voor en door kinderen en jongeren.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Deze methodiek werkt in een informele context in de publieke ruimte, aan de toegang in het jeugdhuis...

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- Als je met 2 jongeren in gesprek gaat dan valt het gesprek soms vrij snel stil, het is soms makkelijker om het gesprek aan te gaan met vier of vijf kinderen of jongeren.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Door de informele setting zijn kinderen en jongeren zeer open tijdens de gesprekken;
- Kinderen en jongeren denken oplossingsgericht om problemen op de pleintjes aan te pakken;
- Kinderen en jongeren voelen zich gerespecteerd omdat er naar hen geluisterd wordt;
- Uit de gesprekken haalden we in een korte tijdspanne veel output en voldoening.

Minpunten

- Je kan vooraf niet inschatten, hoe groot de doelgroep zal zijn die je wil bereiken;
- Er zijn ook jongeren of kinderen die geen zin hebben om in gesprek te gaan, niet participeren is ook een vorm van participatie.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Wil je deze methodiek uitvoeren, hou dan rekening met je timing en het weer (kies een droge en zonnig dag);
- Je eerste keer op kinderen en jongeren afstappen om met hen in gesprek te gaan is het moeilijkste, daarna gaat dit vanzelf;
- Het is belangrijk om de kinderen en jongeren ook te laten weten dat ze niet moeten antwoorden op vragen en dat hun info vertrouwelijk verwerkt wordt.

6. Het Kenmerkenspel (Roeselare)

Toelichting methodiek

Doel

Via spelmethode inzichten van kinderen in het thema diversiteit verkrijgen.

Verloop en aanpak

1. Inleiding: toelichting waarom je in de klas bent – aangeven wat de bedoeling is – wat kan wel en niet (i.f.v. veiligheid in de groep: niet lachen met elkaar, elk antwoord is juist)
2. Ijsbreker (klassikaal)
3. Het spel

Gemiddelde duur

1 lesuur (50 minuten)

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

4de, 5de, 6de leerjaar

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Diversiteit

In welke context is de methodiek bruikbaar?

In Roeselare werd de methodiek gebruikt in scholen

Het kenmerkenspel (4^e – 5^e – 6^e leerjaar)

Inleiding

- Toelichten waarom je in die klas bent (belevingsonderzoek).
- Aangeven wat de bedoeling is (jullie mening horen en er dan mee naar de Burgemeester gaan).
- Wat kan wel en niet (in functie van de 'veiligheid' van de groep) (niet lachen met elkaar, elk antwoord is juist).

Benodigdheden:

- Kenmerken + foto's; gelamineerd
- Papier + pennen om namen op te schrijven
- Doos om naampje te trekken
- Spelbord (zie bijlage) + kaartjes
- Dobbelsteen
- Pionnen

Tijd: 1 lesuur, 50 minuten

Begeleiding: per spelbord één begeleider en één iemand die notities maakt

IJSBREKER (klassikaal) 10 minuten

Hoe zou je jezelf beschrijven in drie kenmerken? Zeg het aan je buur.

Elk kind mag nu een naampje trekken van iemand in de klas. Ze mogen nu uit de kenmerken die wij hebben opgehangen (woorden + foto erbij) drie kenmerken nemen dat ze aan iemand anders geven. We stellen aan enkele kinderen wat vragen en leggen dan uit dat we het kenmerkenspel spelen.

Vragen: zijn dit dezelfde kenmerken als je zei tegen je buur? Welke zijn anders? Welke zou je aan jezelf geven?

Lijstje kenmerken: (20)

- Krulhaar/plat haar
- Sproetjes
- Creatief
- Sportief
- Slim
- Grappig
- Lief
- Witte huidskleur
- Groot
- Klein
- Normaal
- Bril
- Gespierd
- Rustig

- Sociaal (allemandsvriend)
- Ruzie-oplosser (conflict)
- Broer/zus
- Durver
- Enthousiast
- Nieuwsgierig
- Boekenworm

HET SPEL

In groepjes per twee proberen ze om ter eerst op het einde van het spelbord te raken (zie bijlage). Onderweg kunnen ze op vier soorten vakjes komen: de pijl die aanwijst naar welk vakje je moet terugkeren, een vraagteken die staat voor vraag-kaartje, een hamer die staat voor een doe-opdracht en een duim die staat voor een complimentjes-kaart.

Vraag-kaart

- Definiëren
 - Wat is anders zijn voor jou? Wie vind jij anders en waarom?
 - Zijn er kenmerken die beter zijn dan andere? Waarom?
- Vrije tijd
 - Heb je hobby's? Hoe heb je deze gevonden?
 - Kom jij tijdens je hobby's kinderen tegen die je 'anders' vindt dan jezelf? Vind je het fijn om dingen te doen met mensen die je anders vindt?
 - Ander huidskleur
 - Andere taal
 - Andere religie
- Discriminatie
 - Heeft er al eens iemand gemeen gedaan tegen jou vanwege één van je kenmerken?
 - Op welk kenmerk krijg je de meeste opmerkingen? Zijn dat goede of slechte opmerkingen?
 - Hoe reageer je als je een negatieve opmerking krijgt op een kenmerk?
- Hulp vinden
 - Als er iemand gemeen doet vanwege een bepaald kenmerk, wat helpt jou dan? Bv. een vriendje die naar je luistert, de juf die straf geeft, je ouders waaraan je het kan vertellen, een klasmoment waar je hierover kan vertellen, een koek of een grappig tv programma? Of nog iets anders?
- Droombeeld
 - Als jij een tovenaar was, welke kenmerken toverde je dan allemaal in deze klas?
 - Als jij een tovenaar was, welke kenmerken toverde je weg uit de klas?

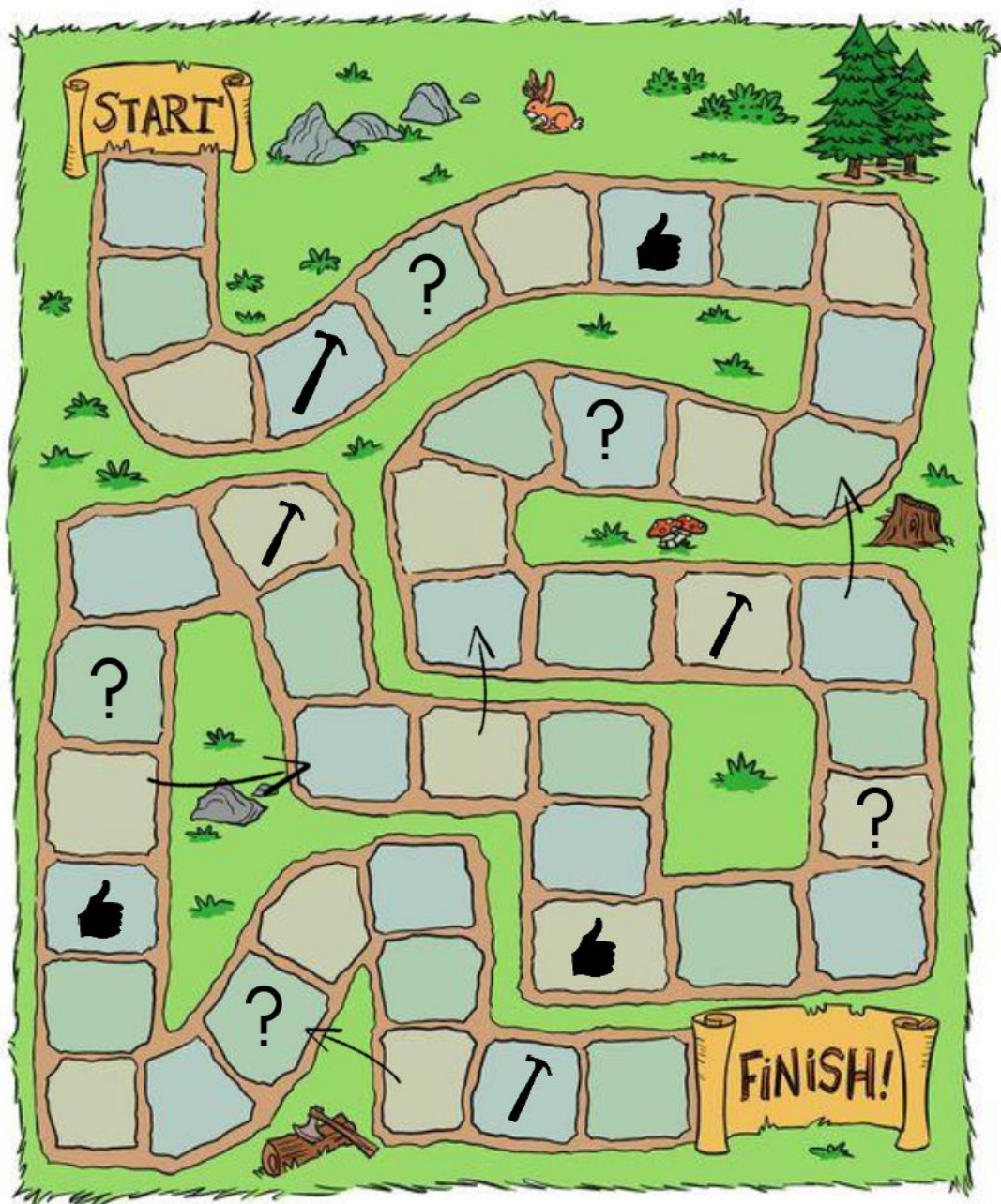
Doe-kaart

- Zeg binnen één minuut tien kenmerken van je partner.
- Ga per twee staan, de ene persoon laat zich als een plank naar achter vallen, de andere persoon vangt jou op.

- Ga allemaal per twee staan, kijk elkaar zolang mogelijk aan zonder te lachen, je mag wel proberen de ander aan het lachen te brengen.
- Kies een persoon uit je team die goed mopjes kan vertellen.
- Beeld in één minuut zoveel mogelijk dieren uit

Complimentjes-kaart

- Zeg van een persoon in je groep wat jij zijn beste kenmerk vindt en waarom.
- Geef eens iemand een schouderklopje.
- Geef een groepsknuffel.
- Kies iemand uit de groep om hem/haar te bedanken voor iets.
- Zeg van je partner wat jij wel zou willen hebben van die persoon.

7. Klasgesprekken a.d.h.v. beelden en foto's (Poperinge)

Toelichting methodiek

Doel

Weten wat er bij de kinderen/jongeren leeft rond een brede waaier aan thema's

Verloop en aanpak

1. We hebben schoolkinderen van alle leeftijden bevroegd: van kleuters tot laatstejaars middelbaar, telkens door klasbezoeken;
2. We zetten een systeem op waarbij we een aantal klassen selecteerden en zo alle leeftijden bereikten, maar ook alle scholen van alle netten;
3. We verdeelden de klasbezoeken onder een hele reeks stadsdiensten en -medewerkers, niet enkel de jeugddienst.

Gemiddelde duur

1 lesuur

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Lukte het best vanaf tweede graad basis tot en met derde graad middelbaar, moeilijker voor jongere kinderen (voor verschillende leeftijdscategorieën heb je verschillende beelden nodig, hoe jonger hoe meer nood er is aan visuele omkadering, hoe ouder hoe makkelijker woorden en stellingen ook te gebruiken zijn. De ouderejaars (derde graad M.O.) probeerden we ook te bereiken door gesprekken in het jeugdhuis (letterlijk tussen pot en pint).

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

We werkten rond de door ons geselecteerde items: bv. gezondheid, aangename buurt, vrije tijd enz.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Op school.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- De methodiek bij alle leeftijdsgroepen en onderwijsnetten afnemen, is zeer arbeidsintensief;
- Vereist de goedkeuring van de directies van alle betrokken scholen;
- Moet specifiek op dit of dat moment (want moet bv. in les geschiedenis, godsdienst enz.);
- Medewerking van leerkracht is zeer belangrijk;
- Methodiek moet aangepast zijn aan leeftijdscategorie: een PowerPoint met video-beelden is leuk voor middelbare scholieren maar diezelfde beelden werken niet voor kleuters, daar werkten we met poppen/elementaire cartoons/prentjes...;
- Moderator moet zo'n taak aankunnen en op maat kunnen spreken van deelnemers/kinderen.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Op maat van de geïnterviewden
- Aanlokkelijke didactiek voor schoolgaande jeugd die zich meteen ook betrokken voelt: er wordt niet over hun hoofden heen beslist

Minpunten

- Zeer arbeidsintensief
- Vereist grondige voorbereiding

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Denk zeer goed na met welke beelden/foto's/info je welke doelgroep het best kan bereiken;
- Probeer desondanks alle thema's aan bod te laten komen zodat je een synthese van de bevraging van de schoolgaande jeugd kan maken;
- Zorg voor een terugkoppeling naar de kinderen/scholieren. Dit gebeurt in de mate van het mogelijke in hetzelfde schooljaar zodat het nog om dezelfde groep gaat. Idealiter wordt het actieplan, dat op maat van kinderen en jongeren vertaald is, toegelicht.

Enkele beelden die gebruikt werden om het gesprek te voeren:

8. Kwisthetwespel (Laarne)

Toelichting methodiek

Doel

Aan de hand van een bordspel wilden we volgende onderzoeksvragen bespreken met kinderen en jongeren:

- Wat is communicatie op maat van kinderen en jongeren?
- Weten kinderen en jongeren waar ze terecht kunnen met hun vragen, voorstellen en problemen?
- Wordt er rekening gehouden met de stem van kinderen en jongeren?
-

Verloop en aanpak

Het kwisthetwespel is een ganzenbordspel heeft 3 soorten kaarten: Babbelkaartjes, Wist-je-dat-kaartjes en doe-kaartjes. Deze methodiek is gebaseerd op een gelijkaardig spelbord dat de dienst Jeugd van Sint-Niklaas ontwikkelde voor hun belevingsonderzoek "Baas in Sint-Niklaas".

Babbel-kaartjes zijn fiches met communicatiekanalen van het lokaal bestuur Laarne:

- flyers, nieuwsbrief, infoblad, gemeentelijke website, jeugdbrochure, facebook, Instagram, TikTok, Snapchat

Wist je dat kaartjes zijn:

- fiches met Logo's op de voorkant en uitleg op de achterkant van: CLB, Kasper, AWEL, Tzitemzo, jeugdraad, drugpunt

Doe kaartjes zijn fiches met opdrachten:

- Je bent 1 dag burgemeester en mag 1 ding veranderen, wat zou dit zijn?
- Je organiseert een activiteit met de gemeente voor kinderen/ jongeren. Hoe laat je dit weten aan hen?
- Je gaat op date met de burgemeester. Wat zou je hem vragen, vertellen?
- Maak een tekening van de persoon waar jij altijd terecht kan. Wie is hij/zij? Hoe helpt deze persoon jou?
- Memory, rebus en verbind de punten.

Gemiddelde duur

De methodiek duurt 40 tot 50 min

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

De methodiek is geschikt voor maximum 6 deelnemers. Deze methodiek werd gebruikt bij kinderen en jongeren tussen 8 en 17 jaar.

Voor welke thema werd de methodiek gebruikt?

Communicatie en participatie

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Deze methodiek is toepasbaar in een klascontext maar ook in een jeugdwerkcontext (indien er een ruimte is waar je ongestoord de methodiek kan doen.)

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- De ruimte waarin je het spel speelt heeft een grote invloed op de concentratie van kinderen;
- Een geluidsopname maken zorgde voor een goed verslag van de gegeven input;
- Na het spel bleven kinderen vaak nog door vertellen;

- Extra onderzoeksvragen (al dan niet over een ander thema) waren een must bij jongeren. Alle kaartjes waren erdoor voor het spel gedaan was;
- Een extra briefing voor externen die dit spel mee begeleiden is noodzakelijk, zo zorg je dat een juf of leider niet zelf zijn of haar input oplegt aan de deelnemers.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

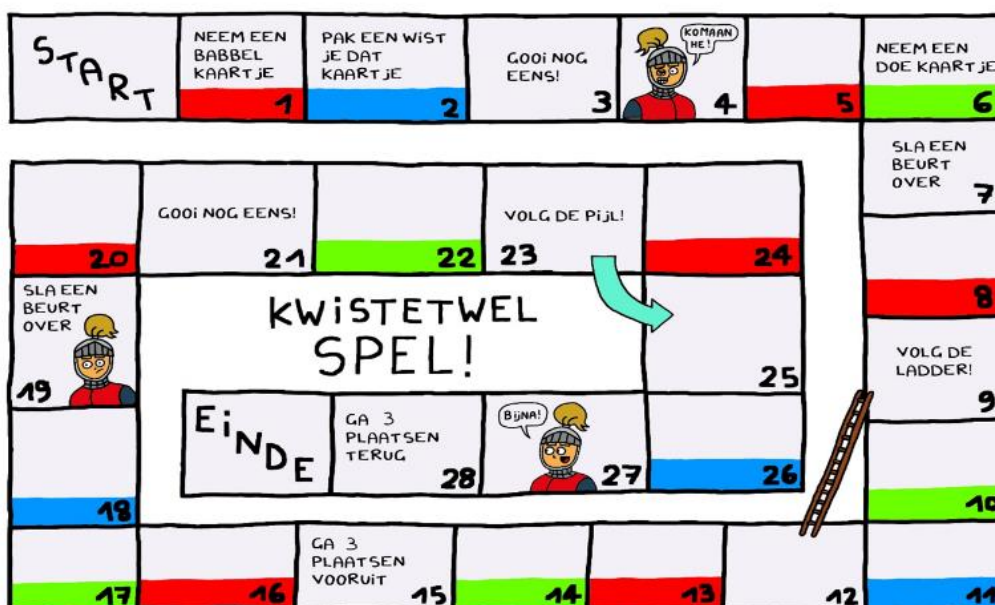
- De spelmethodiek zorgt ervoor dat je makkelijk verschillende thema's of onderzoeksvragen kan aanhalen.

Minpunten

- De eerste versie van de methodiek bevatte te weinig spelelementen om kinderen te blijven boeien, voor jongeren was dit wel ok.
- Externe begeleiders die niet betrokken waren bij het ontwikkelen van het bordspel, haalden minder output uit het spel.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Test je methodiek vooraf met kinderen en met vrijwilligers of professionals die vaak met kinderen werken.
- Evalueer je methodiek na elke sessie zo kan je hem steeds verder verfijnen op maat van je doelgroep.

9. Mayor @ Your Town (Gent)

Toelichting methodiek

Doel, verloop en aanpak

Deze methodiek maakt deel uit van een bredere bevraging waarin de Jeugddienst via verschillende kanalen en technieken kinderen, jongeren, studenten, gezinnen met kinderen en het jeugdwerk heeft bevroegd rond thema's die voor hen belangrijk zijn om van Gent een nog meer kind- en jeugdvriendelijke stad te maken.

Begin 2017 organiseerde de Jeugddienst van de Stad Gent samen met [EW32] (nu Game-wise) 11 participatiesessies met een "Serious Urban Game". Mayor @ Your Town is een unieke methodiek en beleidsinstrument waarmee 500 leerlingen (16-18 jaar) op een interactieve en leuke manier hun stem laten horen. Met behulp van een tablet worden ze door de stad naar verschillende locaties geleid en krijgen ze vragen over verschillende thema's. Jongeren krijgen door missies de kans om na te denken over verschillende beleidskwesties en zo hun stempel te drukken op het (jeugd-)beleid. Hoe zouden ze de stad kleuren als ze de leiding hadden of burgemeester waren? Wat zouden ze in hun stad veranderen als ze de vrije hand kregen?

Met de game wou de Stad Gent de dialoog aangaan met jongeren over de uitdagingen van Gent tot 2025. Via interactieve, multimediale opdrachten werden ze gevraagd over verschillende onderwerpen, zoals mobiliteit, verkeersveiligheid, openbare ruimte, ontmoetingsplaatsen, vakantiejobs, werk, vrije tijd, welzijn op school, samenwonen, ... Na het spel volgt een groepsgesprek met de leerlingen. EW32 ontwikkelde deze algemene game die, in samenwerking met een kerngroep van 15 Gentse jongeren, aangepast werd op maat van Gent aan de hand van de aangereikte thema's, vragen en challenges.

Er is een rapport opgesteld met de belangrijkste conclusies van het project en uitspraken van jongeren. De Jeugddienst (met andere stadsdiensten) onderzoekt de voorstellen om te bekijken welke ideeën geïmplementeerd kunnen worden.

Meer info:

- <https://ookmijn.stad.gent/jongenwijs/expeditie-2025>
- <https://gamewise.io/games/mayoratyourtown>

Gemiddelde duur

Per 2 klassen: halve dag

voortraject: 3 avonden

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Tweede en derde graad secundair onderwijs

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Deze methodiek is geschikt voor alle thema's die jongeren zelf naar voren schuiven.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

- Scholen konden zich vooraf inschrijven voor het project. De leerlingen werden zelfstandig in kleine groepjes in de stad gestuurd voor de inhoudelijke opdrachten. Vervolgens werden de resultaten in groep besproken met een medewerker van de jeugddienst.
- Organisaties uit het jeugdwerk en jeugd welzijnswerk.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Met deze methodiek kunnen er op korte termijn heel wat jongeren bereikt worden. Dit is een vrij intensieve periode en vereist de medewerking van heel wat collega's.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Groot bereik van jongeren (500 jongeren op 1 week);
- Interactieve speelse methodiek die jongeren aanspreekt door hen "challenges" te geven;
- Het spel wordt samen in enkele co-creatiesessies met jongeren ontwikkeld waardoor het spel thema's bevat die jongeren echt aanspreken.

Minpunten

- De jongeren moeten zelf de opdrachten volbrengen, zonder directe begeleiding. Geef leerkrachten een duidelijke taak of rol aangezien de groepjes leerlingen in de stad/gemeente rond lopen. Volg de resultaten die online binnen komen goed op;
- Het spel is slechts een methodiek. Zorg ervoor dat de mening van de jongeren ook vertaald wordt naar concrete actiepunten waarmee het bestuur verder aan de slag gaat, of zet in op co-creatietrajecten met jongeren.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Zet in op het bereiken van klassen maar ook groepen uit het jeugdwerk en het jeugdwelzijnswerk;
- Maak veel tijd vrij om na het spel met de leerlingen in gesprek te gaan. Hieruit wordt de meeste informatie gehaald;
- Bundel alle ideeën in een mooie overzichtspublicatie die naar alle betrokken medewerkers binnen de stad/gemeente verspreid kan worden. Organiseer lunchsessies met collega's binnen en buiten de stad, en nodig jezelf uit bij het bestuur. Spread the word!

10. Observatiewandeling met kleuters (Oudsbergen)

Toelichting methodiek

Doel

Via een korte wandeling kom je voorbij een aantal bijzondere plekken en specifieke verkeerssituaties. Tijdens de wandeling observeer je de houding en de reacties van de kleuters. Waarvoor deinzen ze terug? Hoe ervaren ze de infrastructuur? Wat vertellen ze over de plekken die we tegenkomen?

Verloop en aanpak

De kleuters krijgen eerst uitleg over de activiteiten en je bespreekt enkele regeltjes met hen (per 2 wandelen, op de stoep...). Tijdens de wandeling observeer je zo goed mogelijk. Op bepaalde plekken (kruispunt, plek waar veel verkeer voorbij komt...) blijf je staan en stel je enkele vragen. Wat zie je allemaal, is dit of dat goed of net niet goed,...

Gemiddelde duur

30 minuten

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Vanaf de kleuterleeftijd

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Verkeer en mobiliteit

In welke context is de methodiek bruikbaar?

School, jeugdvereniging, buurten,...

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- Zorg dat je voldoende begeleiders hebt voor de groep. Je moet natuurlijk veilig doorheen de straten kunnen wandelen, maar ook goed kunnen zien en horen wat de kleuters doen en vertellen;
- Bereid je vragen op voorhand goed voor en maak ze zo duidelijk mogelijk voor de kinderen;
- Het is een heel intensieve methodiek, je moet een route volgen, kinderen in het oog houden, kijken hoe ze reageren op bepaalde situaties, vragen stellen, luisteren en ook nog eens zo veel mogelijk onthouden of opschrijven.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Je staat als het ware 'in' de situatie die je wilt bespreken, het is dus duidelijk waarover het gaat.

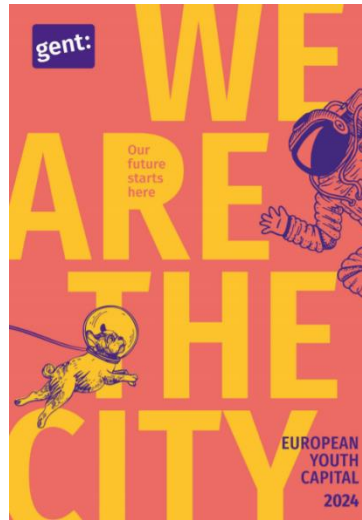
Minpunten

- Op straat kan er veel lawaai zijn en de kleuters spreken niet erg hard. Het is dus vaak moeilijk om te verstaan wat ze zeggen.
- Je bent een beetje afhankelijk van de situatie, komt er net een grote vrachtwagen lang of niet? Rijden de auto's net heel snel of rustig.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Zorg voor voldoende begeleiders;
- Je moet goed kunnen registreren wat de kleuters vertellen en hoe ze reageren;
- Bereide de route en de vragen op ieder punt goed op voorhand voor.

11. Online bevraging European Youth Capital (Gent)

Toelichting methodiek

Gent heeft de ambitie om de Europese Jongerenhoofdstad 2024 te worden. We zien die titel als een hefboom voor een sterk beleid dat kinderen en jongeren ten goede komt. Inspraak en participatie vormen hierbij een belangrijke rode draad.

Eén van de inspraakacties was om een grootschalige online bevraging te verspreiden om zoveel mogelijk jongeren te betrekken bij dit project en hun ideeën te gebruiken om EYC verder vorm te geven. Door de blijvende corona-maatregelen werd op deze piste hard ingezet via een online vragenlijst gekoppeld aan een sociale media campagne op Instagram die een maand lang liep. Door middel van betalende advertenties werden 16 korte polls verspreid waarbij jongeren konden doorklikken naar een uitgebreidere vragenlijst (google-form). Er werden polls gelanceerd naar de doelgroep 13-17 jaar en naar de doelgroep 18-26 jaar. In totaal werden via de Instagram-campagne 50.331 unieke jongeren bereikt. In totaal waren er 10.465 reacties op de polls. 236 jongeren vulden de online vragenlijst in.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Van 13-26 jaar, opgesplitst in 2 doelgroepen (zie hierboven)

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Er kwamen verschillende thema's aan bod.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Online.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Voorzie een budget om een social media campagne op te starten. Idealiter gecombineerd met analoge communicatie.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- De polls bereikten heel wat jongeren + de vragenlijst werd 236 keer ingevuld. Met een klein budget kan je via social media heel wat jongeren bereiken;
- Op die manier werden er jongeren uit ASO, TSO, KSO en BSO, studenten en jongeren die werken bereikt;
- Jongeren konden vrijwillig hun contactgegevens achter laten indien ze verder betrokken willen worden (ongeveer de helft deed dit ook).

Minpunten

- Er is geen mogelijkheid om in deze fase verder door te vragen.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Werk samen met een groep jongeren of de jeugdraad om een vragenlijst op te stellen die aangepast is aan de doelgroep (taalgebruik, thema's...);
- Voorzie polls op sociale media die jongeren aanspreken en triggeren om naar de online vragenlijst door te klikken;
- Maak de vragenlijst niet te zwaar en neem in de vragenlijst verschillende soorten vragen op: open vragen, stellingen....

12. Ontwerp de ideale stad (Kortrijk)

Toelichting methodiek

Doel

Belevingsonderzoek: hoe ervaren kinderen de stad op vandaag en wat vinden ze voor de toekomst belangrijk?

Verloop en aanpak

Mee-werk-theater. Enkel stoffige ambtenaren zijn uitgestuurd door de burgemeester om de ideale stad te ontwerpen. De kinderen worden meegesleept in een verhaal waarin zij ontwerpers worden van die ideale stad.

Gemiddelde duur

2 uur

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Kinderen van lagere schoolleeftijd.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Alle thema's (maar hoofdzakelijk ruimtelijke insteek).

In welke context is de methodiek bruikbaar?

School zal het best werken, maar speelpleinwerking kan ook.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

De methodiek is tijdsintensief.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Zeer kwalitatief;
- De kinderen vinden het de max;
- Ook de scholen waren erg enthousiast;
- Eye opener voor heel wat collega's;
- Toont dat kinderen echt een breed perspectief hebben op hun stad.

Minpunten

- Voorzie voldoende tijd voor kwalitatieve verwerking en terugkoppeling.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Je zoekt best samenwerking met een lokaal theatercollectief (of enkele straffe speelpleinanimatoren).
- Betrek collega's (van andere diensten) op een laagdrempelige manier door hen mee te nemen als verslaggevers, cameraman, fotograaf...
- Zorg voor kwalitatieve debriefing naar scholen en collega's (beelden).
- Schakel studenten/stagiars mee in voor voorbereiding en verwerking van de resultaten.

Beelden van de methodiek deze gebruikt tijdens het belevingsonderzoek van Kortrijk kan je zien via volgende link:

https://youtube.com/playlist?list=PLtI_Dw2Fcs5tNvc2p_cJnvlcNHA04Jgng

Je kan ook meer info verkrijgen bij Hannes Vanmeenen, programmaregisseur kinderen en jongeren: hannes.vanmeenen@kortrijk.be

13. Poppenkast (Laarne)

Toelichting methodiek

Doel

Vooraf waren we er ons van bewust dat de output van deze methodiek beperkt zou blijven en dat was ook zo. Kleuters zelf hun leefwereld laten uitleggen was meer het doel dan concrete beleidsvoorstellen verzamelen.

Verloop en aanpak

Poppenkast script:

Er komen 2 'marsmannetjes' op bezoek bij de kleuters. De marsmannetjes komen van ver, vanuit de ruimte en nu zijn zij op bezoek. Ridder Kasper neemt ze mee naar de IBO (Initiatief Buitenschoolse Opvang). Zij hebben al eens gehoord van spelen, buitenspelen en speelgoed maar weten niet wat het is.

Gemiddelde duur

15 min.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Kleuters

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Vrijtijdsbesteding bij kleuters

In welke context is de methodiek bruikbaar?

IBO, kleuterklas

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- De concentratie van kleuters is beperkt, beperk de tijd van je methodiek;
- Werk in kleine groepjes van tot 6 kinderen., zo is het voor de kinderen makkelijker om allemaal iets te kunnen vertellen.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Je luistert ook naar het verhaal van de heel jonge inwoners;
- Kleuters praten graag over hun eigen leefwereld;
- Begeleiders van kleuters zijn enthousiast, kleuters worden zelden betrokken bij projecten.

Minpunten

- De output die je hier uithaalt is beperkt;
- Kleuters zijn heel snel afgeleid.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Als je zelf enthousiast bent, krijg je kleuters snel mee in je verhaal;
- Ga in gesprek met begeleiders van Kleuters, zij kunnen je nog tips geven om met deze doelgroep om te gaan;
- Zorg voor een extra incentive voor de kleuters, na de poppenkast methodiek konden de kleuters een kleurplaat van onze kindvriendelijke mascotte schilderen.

14. Praatplaatjes (Oudsbergen)

Toelichting methodiek

Doel

Praatplaatjes (een spel dat in de handel verkrijgbaar is) is een methodiek om op heel laag-drempelige manier te filosoferen met kleuters. Er wordt hen een vraag gesteld (bv. "Waarvan word je het meest gelukkig?") en daarbij horen enkele plaatjes met afbeeldingen. De kleuters moeten dan de afbeeldingen ordenen, rangschikken... Het is een manier om het gesprek op gang te brengen.

Verloop en aanpak

De kleuters doen in kleine groepjes mee met het 'spel'. Ze krijgen eerst een korte uitleg waarom we het spel gaan spelen en hoe het spel werkt. Aan de hand van vragen en plaatjes proberen we het gesprek met de kleuter op gang te krijgen en hen te laten babbelen over verschillende thema's.

Eén persoon begeleidt het spel, een andere neemt onmiddellijk verslag om zoveel mogelijk uit de gesprekken te kunnen onthouden.

Gemiddelde duur

10-20 minuten per groepje

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Vanaf de kleuterleeftijd

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Mentaal welbevinden

In welke context is de methodiek bruikbaar?

School, speelplein, kinderopvang... overal waar kinderen op hun gemak zijn en waar het rustig is.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- Als je met kinderen werkt die je nog niet kent, dan zul je er op korte tijd voor moeten zorgen dat de kinderen zich goed bij je voelen en dus durven praten met je;
- Met deze methodiek probeer je om een echt gesprek aan te gaan met kleine kinderen. Je moet dan heel goed weten welke woorden kinderen wel en niet kennen, bv. weet een kleuter van 4 jaar wie of wat 'de burgemeester' is? Begrijpen ze je als je zegt 'gelukkig zijn' of 'je goed in je vel voelen'.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Als je ervoor open staat is het een heel leuke methodiek om te doen en haal je er ook heel wel informatie uit;
- Je merkt snel dat kleuters ook hun mening hebben en dat je die uiteindelijk ook kan gebruiken om beleid uit te werken.

Minpunten

- Kleuters vertellen veel en springen van de hak op de tak, je moet heel erg aandachtig zijn om ze goed te kunnen volgen.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Betrek vertrouwenspersonen van de kleuters (bv. juf, begeleidster bko...) en bereid de methodiek eventueel samen voor;
- Laat het kind in jezelf volledig los;
- Schenk al je aandacht aan de kinderen en zorg ervoor dat iemand verslag kan nemen of dat je het gesprek kan opnemen.

15. Stemrecht 16+ (Gent)

Stem16plus
DE RESULTATEN

Toelichting methodiek

Doel, verloop en aanpak

In september-oktober 2018 organiseerde Stad Gent een uniek project en experiment in het kader van de lokale (gemeenteraads)verkiezingen. Gentse jongeren van 16 en 17 jaar kregen, net als alle stemgerechtigde Gentenaars, de mogelijkheid om hun stem uit te brengen. Ze mochten hun stem niet officieel in het stemhokje uitbrengen, maar kregen eind september een oproepingsbrief in de bus met een unieke en persoonlijke QR-code waarmee ze op de website stem16plus.gent konden stemmen voor hun favoriete partij of kandidaten.

Daarnaast konden de jongeren ook inhoudelijk input geven aan het nieuwe bestuur door een aantal vragen te beantwoorden en hun voorstellen en ideeën te geven. De vragen gingen over de thema's waarop de stad de komende jaren moet inzetten (wonen, diversiteit, klimaat, ...) en er was ook een open vraag, namelijk ideeën en voorstellen om van Gent nog een wijzere stad voor jongeren maken.

Daarnaast werd gevraagd om rond 3 thema's (vrijtijd, publieke ruimte en mobiliteit) een keuze te maken uit concrete voorstellen. Deze voorstellen kwamen uit diverse onderzoeken en bevragingen en bouwden verder op het participatietraject Mayor @ your Town dat in 2017 met een 500 tal scholieren werd afgelegd.

In totaal konden 4775 Gentse jongeren op die manier hun stem uitbrengen en hun stem laten horen. 756 onder hen deden dat, dat is iets meer dan 15 %. Opmerkelijk was het feit dat het merendeel van de jongeren de moeite nam om inhoudelijk input te leveren. Dit leverde een waaier aan interessante concrete voorstellen en ideeën op. Materiaal waarmee het nieuwe bestuur en heel wat stedelijke diensten aan de slag konden gaan.

Meer info:

<https://ookmijn.stad.gent/stem16plus/>

Voor 18-jarigen organiseerde de Jeugdraad (in mei 2018) in samenwerking met de Jeugddienst het project Onze Eeuw. Via dit project volgden 800 jongeren, die voor de eerste keer gingen stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen, een dag vol workshops, politieke debatten en een infomarkt: <https://jeugdraadgent.weebly.com/acties/dit-was-onze-eeuw>

Gemiddelde duur

Vorbereiding: 6 maanden

Bevraging: 2 maanden

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Jongeren van 16 jaar.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Vrije tijd, publieke ruimte en mobiliteit

In welke context is de methodiek bruikbaar?

De bevraging werd met de post thuis opgestuurd maar past informatief ook zeker in een schoolse context. Hou er wel rekening mee dat het verboden is om op school politieke propaganda of politieke activiteiten te organiseren. Het materiaal dat je gebruikt, moet dus politiek neutraal zijn.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Het is belangrijk om hiervoor sterk samen te werken met het bestuur, verschillende stadsdiensten (communicatie en onderwijs) en met de Jeugdraad of een groep jongeren die de inhoud en de bevraging bewaakt.

Het is belangrijk om de anonimiteit van de jongeren te bewaken. Hiervoor werd samengewerkt met Digipolis die de Stad Gent ICT-matig ondersteunt.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Er werd een brief naar alle 16-jarigen gestuurd, ook jongeren die via andere inspraakprojecten niet bereikt worden;
- Je krijgt deels inzicht in de politieke voorkeuren van jongeren en wat hun voorstellen voor de Stad zijn;
- Er werd een onderzoek van KULeuven aan gekoppeld in functie van stemgedrag van jongeren.

Minpunten

- Er werd te weinig participatief met jongeren gewerkt;
- Er was te weinig tijd om met de scholen informatief samen te werken of er een grootscheepse campagne aan te koppelen via het middenveld;
- Nazorg naar de jongeren na het invullen van de vragenlijst kon beter.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Zorg ervoor dat de bevraging geen "politieke poll" is maar ook inhoudelijke vragen bevat waarmee het bestuur en de stadsdiensten aan de slag kunnen gaan.
- Zorg voor een frisse en leuke campagne die jongeren aanspreekt. Koppel terug over de resultaten die eruit kwamen, en ga aan de slag met de voorstellen van de jongeren. Beschouw het als een experiment en koppel er geen al te grote conclusies aan over de interesses van jongeren voor politiek "an sich".
- Organiseer ook informatieve acties, workshops en educatieve pakketten voor scholen. Voorzie tijd om participatief te werken met een groep jongeren of de Jeugdraad.

16. Thuis in't Stadhuis (Gent)

Toelichting methodiek

Doel, Verloop en aanpak

Politiek, beleid en bestuur zijn termen die op het eerste gezicht alleen thuishoren in de wereld van volwassenen. Toch hebben kinderen er belang bij te weten hoe hun stad wordt beheerd. Wat nog belangrijker is, ze beseffen dat ze zelf een stem hebben in dit beleid.

Door het project "Thuis in het Stadhuis" zijn deze kwesties niet langer een show die ver van hun bed ligt. Via het project maken leerlingen uit het derde leerjaar van de Gentse basisscholen (10-12 jaar) kennis met de werking van het stadsbestuur. Bovendien krijgen de studenten de kans om eigen voorstellen en ideeën door te geven om een kindvriendelijker Gent te maken.

Een informatiebundel met bijhorend fotomateriaal biedt leerkrachten een aantal handvaten over de geschiedenis en feiten over Gent, democratie en democratisch burgerschap, de werking van het stadsbestuur en participatie. Alleen wie genoeg weet van democratie en aanverwante thema's kan in het interactieve escape spel in het stadhuis de codes kraken.

Door kinderen grondig te informeren, kunnen ze op een doordachte manier concrete voorstellen doen aan het stadsbestuur. Het voorstel dat de klas heeft gekozen, wordt beantwoord. De Jeugddienst zorgt ervoor dat alle voorstellen worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke stadsdiensten en organisaties. Alle voorstellen worden jaarlijks verzameld en doorgestuurd naar de bevoegde schepenen en stadsdiensten.

Gemiddelde duur

Vorbereiding in de klas: afhankelijk van de klasleerkracht

Bezoek aan het stadhuis (rondleiding + escape spel + inspraaksessie): 2,5 u

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Derde graad basisonderwijs (10-12 jaar)

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Dit project is geschikt voor alle thema's die kinderen zelf naar voren schuiven. De thema's die kinderen het vaakst naar voren schuiven zijn: speelruimte, mobiliteit en afval (milieu).

In welke context is de methodiek bruikbaar?

De methodiek past het best binnen een schoolse context aangezien de leerkracht op voorhand aan de slag gaat met de infobundel en fotobundel over de werking van het stadsbestuur en democratie. De kinderen bedenken in de klas ook enkele voorstellen om de stad kindvriendelijker te maken. Deze voorstellen worden dan in het stadhuis voorgesteld aan de inspraakconsulenten van de Jeugddienst.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

Dit is een structurele inspraakmethodiek in Gent waar elke week een klas in het stadhuis ontvangen wordt. Op jaarlijkse basis worden ongeveer 550 leerlingen bereikt. Er wordt voor groepen uit het buitengewoon onderwijs best gewerkt in kleinere groepjes en met een aangepaste methodiek.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Door scholen te betrekken wordt een grote diversiteit aan kinderen en wijken bereikt (de hele klas participeert);

- Kinderen worden via het project en de infobundel goed geïnformeerd om daarna te kunnen participeren;
- Kinderen krijgen zicht op de ganse flow van een voorstel: van bedenken, bespreken, antwoord krijgen van de stad, tot eventueel een natraject of (zichtbare) realisatie;
- Via het project houdt de Jeugddienst en de Stad vinger aan de pols bij wat leeft bij kinderen.

Minpunten

- > Weinig minpunten, het project bestaat in Gent al 10 jaar 😊
- De doorlooptijd van een voorstel kan lang duren door de "logheid" van het bestuur.

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Werk samen met verschillende scholen en betrokken leerkrachten;
- Zorg voor een leuk spel (escape-spel bv.) om de opgedane kennis te "testen" en ontvang – indien mogelijk – de klas in een echte zaal in het stadhuis. Grandeur verzekerd en eventueel een bezoekje van de burgemeester of schepenen!
- Zet – indien mogelijk - in op een natraject van de voorstellen van de kinderen. Normaal gezien wordt een antwoordbrief opgestuurd naar de leerlingen maar in enkele gevallen is het ook mogelijk om een natraject op te starten om samen met een stadsdienst verder co-creatief aan de slag te gaan met de kinderen. Voorzie hiervoor een werkingsbudget.

17. Twister (Pelt)

Toelichting methodiek

Doel

Via een aangepaste vorm van Twister gingen we op een speelse manier in gesprek met kinderen rond verschillende thema's. Wij werkten het spel specifiek uit om in gesprek te gaan met kinderen van het asielcentrum (anderstaligen/beperkt Nederlands).

Verloop en aanpak

Op tafel ligt de speelmat, de kinderen mogen om de beurt aan het radje draaien. De kleur waar ze op terecht komen, geeft aan in welk thema ze een vraag krijgen.

Wij kozen voor deze thema's:

- Voel je goed (kleur blauw)
- Wonen (kleur Geel)
- Verkeers(veiligheid)/Mobiliteit (rood)
- Vrije tijd/hobby's/... (groen)

Stel: De kinderen draaien geel, dan moeten ze een vraag beantwoorden van het "gele" thema.

Je hebt 4 stapeltjes met vragenkaartjes (zie onderaan voor de vragen die gesteld werden in asielcentrum Valkenhof) voor je liggen, per kleur. In het valkenhof las de begeleider de vragen voor, maar bij kinderen met Nederlands als moedertaal kan je ook perfect die vragenkaartjes op de gekleurde bollen leggen en de kinderen een vraag laten kiezen + zelf laten voorlezen.

Als de kinderen en jongeren de kleur "paars" draaien (= nieuwste versie van het spel Twister), mogen ze op de extra tafel 2 foto's kiezen. Eentje waar ze blij van worden en eentje waar ze verdrietig van worden.

Doorheen het spel werd duidelijk dat vooral het kiezen van de 2 foto's heel populair was. De kinderen deden er alles aan om 'paars' te draaien. Maar ook de andere kleuren/thema's gingen goed. Sommige kinderen konden zich zelf al goed behelpen in het Nederlands; andere kinderen probeerden via gebaren van alles duidelijk te maken, en werden daarbij geholpen door andere kinderen die tolk speelden.

Gemiddelde duur

1,5 uur. De duur kan je zelf aanpassen. Als je voelt dat de concentratie begint weg te ebben, kan je op elk moment stoppen/afroonden.

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Deze methodiek is heel geschikt voor anderstaligen, maar kan zeker ook gebruikt worden bij kinderen die wel heel goed Nederlands spreken.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

Wij gebruikten de methodiek om in gesprek te gaan over de thema's 'psychisch welbevinden', 'wonen', 'verkeer(sveiligheid)/mobiliteit' en 'vrije tijd'. Maar de methodiek is ook perfect bruikbaar voor andere thema's.

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Je kan de methodiek gebruiken om in gesprek te gaan met groepen. Vb. op school, bij een jeugdvereniging,...

Je moet ruimte hebben om de twistermat te kunnen leggen (op de tafel; de kinderen zitten rond de tafel op hun stoel).

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

De kinderen waarmee wij in gesprek gingen hadden allemaal een rugzak. Ze zijn gevlucht, wonen in een ander land, zijn vaak familieleden verloren... en wonen nu allemaal samen in een asielcentrum. Een zachte, vriendelijke aanpak is dus zeker aangewezen.

Als je de methodiek met andere kinderen gebruikt, lijkt het me allemaal heel goed doenbaar.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- De kinderen vonden het heel leuk en speels en reageerden enthousiast op het "spel" (ze hadden niet het gevoel dat we een "bevraging" aan het doen waren);
- We hebben hier enorm veel uit geleerd. Het gaf ons een goed inzicht op het welbevinden van deze kinderen, op hun woonsituatie in het asielcentrum en de rugzak die velen meedragen.

Minpunten

- Denk goed na over de vragen die je wilt stellen. Hier kruipt veel tijd in. Ook het uitknippen van de vragen/de smileys, de kaartjes... vraagt tijd, alsook het contact op voorhand met de directie en psychologe (maar was het zeker waard).

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Wij vroegen voor alle zekerheid aan de psychologe van het asielcentrum om bij 'het spel' aanwezig te zijn. Op een gegeven moment werd het 1 meisje even teveel (nadien bleek dat zij haar vader verloren had in de oorlog) en ze liep weg. Op dat moment was het fijn/nodig dat de psychologe het meisje achterna liep en haar tot rust bracht;
- Kinderen die zowel Nederlands kunnen als vb. Arabisch, vergemakkelijken de communicatie. Een goede (kinder)tolk is zeker aan te raden (ook al werk je veel met foto's... als ze zich enkel met gebaren kunnen uitdrukken, is het moeilijk om diepgang te krijgen);
- Denk goed na over de vragen die je per thema opstelt. Wij hebben onze vragen op voorhand doorspeeld aan de psychologe van het asielcentrum om er zeker van te zijn dat we niets 'verkeerd' zouden doen.

Vragen per thema:

1. Voel je goed!?
 - Ga je graag naar school? (Waarom? Veel vrienden,...)
 - Wat wil je later worden?
 - Waar voel jij je goed? (op je kamer? Buiten? Bij je ouders? Bij je vrienden,... Altijd?/overal?/soms/nooit...?)
 - Heb jij het gevoel dat je 'anders' bent? Of voel je je anders behandeld?
 - Wat kan het centrum doen opdat jij je beter in je vel zou voelen?
 - Wat kan de gemeente doen opdat jij je beter in je vel zou voelen?
 - Heb je (veel) vrienden hier? (In het centrum? Op school? Daarbuiten?)
 - Kan jij goed met anderen praten als er jou iets dwarszit?
 - Is Nederlands een moeilijke taal? Kan jij je goed behelpen? Kan je goed uitleggen in het Nederlands als je blij of verdrietig bent?
 - Als jij de lotto zou winnen, wat zou je dan wensen voor jezelf? (en/of alle kinderen)?
2. Wonen
 - "Ik vind het fijn om in Pelt te wonen" (waar of niet waar). En waarom. Wat is er leuk? Wat is niet leuk?...

- Wat maakt een woning "gezellig"?
 - Heb je voldoende ruimte in je woning binnen?
 - Heb je voldoende ruimte in je woning buiten?
 - Woon je hier graag? Waarom wel/niet? Wat kan anders/beter?
 - Als je je droomhuis zou mogen tekenen of beschrijven, hoe zou er dat dan uitzien? Wat is daarbij of daarin belangrijk? (mensen? Materiële dingen? Ruimte?...)
3. Verkeer
- Vind jij het centrum van Overpelt/de winkels/... goed bereikbaar?
 - Is het gevaarlijk hier qua verkeer?
 - Hoe ga jij naar school? (te voet? Fiets? Auto? Gevaarlijk? Gevaarlijke punten? Wat valt op? Wat kan beter?)
 - Mag jij alleen naar school gaan? Of alleen op straat fietsen?
 - Kan jij gemakkelijk ergens geraken met de belbus?
 - Rijden er veel auto's aan de schoolpoort? Is het daar gevaarlijk? ...
 - Heb jij een fiets? Kan je fietsen? Zou je dit willen leren? ...
4. Vrije tijd
- Wat doe je graag in je vrije tijd? Na school? In het weekend? Heb je hobby's?
 - Wat vind jij een leuke plek in Pelt?
 - Ken jij de Chiro of andere jeugdverenigingen? Lijkt je dat leuk? Waarom ga je wel? Of niet?
 - Hoe vul jij je vakantie in? Wat doe je? Wat mis je?
 - Ben je bij een sportclub? Of jeugdvereniging? Waarom wel? Of niet?
 - Ken jij de speelpleinwerking? Is dat leuk?
 - Wat kan de gemeente of het centrum doen opdat jij een leukere invulling zou kunnen geven aan je vrije tijd?
 - Waar ben jij heel goed in? (talenten? Goed in sport? Of tekenen? Of muziek?...)
 - Moet je voor jouw hobby speciale dingen kopen?

18. Virtuele busrit: de speeltoer (Laarne)

Toelichting methodiek

Doel

Met de virtuele busrit gingen we op toer in Laarne of Kalken waar we de publieke ruimtes bezoeken. We stoppen bij plaatsen waar kinderen willen spelen. Aan elke halte is een opdracht voorzien om antwoorden te verkrijgen op volgende vragen:

- Mogen kinderen en jongeren spelen en ontmoeten in de publieke ruimte?
- Zijn kinderen en jongeren mede-eigenaar van hun omgeving?
- Zijn er aangename plekken in Laarne?

Deze methodiek is geïnspireerd op een methodiek die reeds werd gebruikt door de jeugd-dienst van de stad Aarschot.

Verloop en aanpak

De plekken die de kinderen te zien kregen tijdens deze methodiek werden aangepast aan de deelgemeente waarin de methodiek werd afgenomen. We stoppen aan haltes waar kinderen kunnen spelen. Aan elke halte is er ook een opdracht voorzien om antwoorden te verkrijgen op de vragen over het thema publieke ruimte.

Je plaatst de stoelen zoals in een bus gericht naar het bord waarop er geprojecteerd wordt. De presentatie bestaat uit verschillende dia's: dia's met filmfragmenten van de rit, dia's met een foto van de halte en dia's met de opdrachten.

Als je aan een halte komt zie je als eerst een foto van de publieke plaats waar kinderen zouden kunnen spelen of ontmoeten. Hierbij vraag je:

- Kennen jullie deze plek?
- Komen jullie hier vaak?
- Wat doen jullie hier?
- Komen jullie hier alleen?
- Wat vinden jullie van deze plek?

Hierop volgt een dia met de opdracht:

1. Hoe laat deze halte jou voelen?

De kinderen geven aan hoe ze zich voelen op deze plek en noteren ook waarom. Bij jongere kinderen duiden ze het enkel aan en vertellen ze in groep waarom.

2. Wat heb je nodig om te spelen?

De kinderen krijgen een kladblaadje waarop ze kunnen tekenen wat ze nodig hebben om te kunnen spelen.

3. Mag jij alleen, met je vrienden / broers en zussen of met je ouders gaan spelen op een publieke plek?

De kinderen duiden Kasper (mascotte kindvriendelijk Laarne) aan als ze alleen mogen gaan spelen. De kinderen duiden Kasper met zijn vrienden aan als ze met hun vrienden, broers of zussen mogen gaan spelen. De kinderen duiden Kasper met zijn ouders aan als ze enkel onder toezicht van een volwassene mogen gaan spelen.

De kinderen kunnen meerdere dingen aanduiden. Laat ze dan wel noteren of vertellen wanneer hun keuze van toepassing is.

4. Wat zou jij veranderen en behouden aan de halte?

De kinderen mogen als eerst een 'verbind de punten' plaatsje tekenen. Hierna noteren ze wat ze zouden willen veranderen en wat ze zouden behouden aan de halte.

5. Oogjes toe, het is woensdagmiddag....

De kinderen mogen dromen over een woensdagmiddag aan de halte. Hierna vertellen ze wat ze hebben gedroomd.

6. Speelstaat: Wat moet er veranderen zodat jij op straat kan spelen?

De kinderen worden in groepen verdeeld en krijgen elk een foto van een straat. Op post-its noteren ze wat er voor zou zorgen dat ze op straat kunnen of mogen spelen.

Tijdens de laatste mini-methodiek laten we De Speeltoer evalueren door de kinderen:

Op de thermometer duiden ze aan hoe ze De Speeltoer ervaren: hoe warmer hoe leuker, hoe kouder hoe saaier. Ze mogen erbij noteren waarom.

Gemiddelde duur

de methodiek duurt 50 tot 60 minuten

Voor welke doelgroep is de methodiek (het meest) geschikt?

Deze methodiek is geschikt voor groepen tot 30 kinderen. Deze methodiek werd gebruikt bij kinderen tussen de 7 en 10 jaar.

Voor welk thema werd de methodiek gebruikt?

publieke ruimte

In welke context is de methodiek bruikbaar?

Deze methodiek werkt zeer goed in een klascontext.

Waarmee houd je best rekening wanneer je deze methodiek gebruikt?

- Er zijn minstens twee begeleiders nodig (3 is geen overbodige luxe);
- Als begeleider van de speeltoer moet je opletten dat je geen suggestieve vragen stelt;
- De aanwezigheid van een leerkracht zorgde voor meer oplettendheid, maar ook voor meer sociaal wenselijke antwoorden.

Wat zijn plus- en minpunten van de methodiek?

Pluspunten

- Tijdens de methodiek kan je verschillende aspecten aan bod laten komen:
 - Zelf de publieke ruimte pimpen met kindvriendelijk ideeën;
 - Kinderen de publieke ruimte laten beoordelen;
 - Input verzamelen voor de aanleg van nieuwe speelplekken;
 - ...

- Door de verschillende methodieken komen worden de verschillende mini-methodieken worden de deelnemers aangesproken op hun verschillende vaardigheden, daarvoor komen er ook meer deelnemers aanbod tijdens deze methodiek.

Minpunten

- Deze methodiek heeft vrij veel personeelsinzet nodig, minimum 2 personen;
- Bij deze methodiek moet er veel voorbereid worden en is er achteraf ook vrij veel tijd nodig om alles te verwerken en te categoriseren

Tips voor wie met deze methodiek aan de slag wil

- Echte inleving van de begeleiders zorgt voor meer beleving bij de kinderen (bv een begeleider verkleed als buschauffeur);
- Zorg voor genoeg variatie in de mini-methodiekjes per busstop, op deze manier kunnen de kinderen op verschillende manieren hun inspraak geven en wordt het niet saai;
- Pas de stops van je virtuele speeltoer aan aan de omgeving waar de kinderen spelen en opgroeien (bv per deelgemeente)